

unde vmb abent congregandi nubes, ut septentio, et ei vicini vmb Snt
 eadē emdissoluedi. Si autē venti ijs qui habitant inter tropicum Capri
 coneni, et polium Antarcticum contrarias Snt conditioes pp eandē roem:
 Demde Subsolanus, calidus est et siccus: Zephyrus demq; ei per diametra
 oppositus ē frigidus et humidus eiusdemq; sunt conditioes venti iisdem
 vicini.

Nonnullis tñ restat adhuc satisfaciendum q. hoc loco. Inprimis
 cur spore calidissimo, vel frigidissimo non soleant venti spirare. cur
 etiam post solstitium æstiuum soleant plerunq; e septentrionali p
 venti proflare, contra v. cap. Australi post solstitium hyemale.

Ad priorem q. dñ e spore calidissimo, et si multa exhalatioes eleuentur
 vi tñ vehementissimi caloris adeo subtiles, tenuesq; fieri ut infima mediag
 regionem penetrantes ad supremam perueniant in qua inflamantur: quō
 roe nō sunt venti unde non immerito supra diximus manenturum ee
 exhalatioem nō tñ valde tenuem. Non sūlent etiam spore frigidissimo
 excitari venti qm nō eo spore ē tantus calor quantus requiritur ad ele
 uandā exhalatioes ex locis terrestribus: hinc igr maxime sūlent spirare
 venti cum temperatum existit spū, ut inbere et Autumnus

Ad alteram v. q. em responderi lib. 2. cap. 4. dicens solem suo accessu
 ad septentrioem exhalatioes plurimas ea ex parte eleuare, deinde accessu
 ad æstiuum ea quoq; ex parte multas ex trahere exhalatioes aut va
 pores, ea que deca post solstitium æstiuum venti e parte septentriono
 li flare ex p. v. Australi post solstitium hyemale. Porro venti ut
 docet Ar loco citati vbi flare incipiunt ibi vmb habent imbecilem,
 quo aut longius progrediuntur eo sunt maiores, sicut fluij qui quo
 longius progrediuntur eo sunt insigniores.

De Enepsia, Pipsone, fit Pleere Capio^{um}

De his dixerit Ar lib. 3. cap. 1. Enepsia igr, siue ventus procellosus
 qui et procella vocatur fit eo modo quo fulmen, nisi quod ex alatio vapore
 siue nube circumdata crassior ē, et nimis vrsq; proindeq; contingit et
 interdum nō inflametur, itaq; cum hac exhalatio nubes circumdata nu
 bes, asrigiditate ipsius nubis, aut in edia regionis aeris deorsum magno
 cum impetu pellitur, excitatur Enepsia, siue procella, qz plerunq; ventus
 vehementissimus, ad eo q; vehemens sub linea æqui noctiali excitatur

ut

ut brevissimo spatio naves indicas velly ex partibus nauigantibus sub
 uertat. quo circa nauta cum sub equinoctiali nubem apporere conspi
 ciunt quam primu vella contrahunt, subito n. nubes illa fieri solent maxi
 mamq procellam excitant, et magnam adeo calidam conuertuntur exho
 latibus quibus is loci abundat per uocem ut subito vermes generet
 vestesq quos perhngit putrefaciat, atq in carne si eam tangat vesiculas
 gignat. Interdum et Enepsias fit ex aere calido, et subalari intra
 nubem incluso: uehementior m' e cum fit ab exhalatione in nube in
 clusa semper m' ad terra recta deferitur.

Si pson u, siue turbo ex eo fit quod aduersis nubibus, aut aduersis
 partibus eiydem in partes oppositas pelluntur exhalationes a quibus gignantur
 Enepsias. Ha u' exhalationes siue Enepsias in unum locum conuenientes
 nitentesq in oppositas p' fieri mutuo pugnant, cumq altera alteram
 superat, eaq superatur, alteram in' latus eius insequitur atq ita pugnaty
 ad ad terram perueniunt in orbem, siue circulariter mota paleas, et
 paluerem simili figura sursum secum ferentes, Reflectunt n' a terra
 sursumq eleuantur, ut erum ad aliquam distantiam. In locis et angustiis
 solent turbines fieri, aut ubi cernit' aliquo reflectio ventu circulari, ut
 etiam in fluminis turbines quaedam ac vortices fiunt ppter aqua reflectioem
 roe loci per quem aqua defluunt. fit aut aliqn p' vim et figuram so
 rum venturum ut in quibuscumq corporibus incurrerint ea perse etiam si
 validissima sint evertant, veluti in mari nauigia immo ingentio in terra
 arbores, ac lapides maximos, quod si aliqn contingat ut exhalationes ex
 quibus gignantur Enepsias, siue turbines inflamentur ppter maximam
 vim & impetum quo pelluntur, aut alia de causa, hinc sunt Enepsias
 qui nihil aliud sunt qua Enepsias, vel turbines inflammati

De via lactea Cap. 11. ^{um}

Hactenus diximus de impressionibus ignitis, & de alijs quibusdam
 quorum ma eadem fere e, ac impressionum ignitaru. Nunc dm e de
 alijs quibusdam qua vel in caelo conspiciuntur, vel in sublimi ex reflectioe
 radiu

radiorum solis et aliorum astrorum facta apparent, ac prima de via lactea disputandum e de qua dixerit Ar lib. i. cap. 8. Est aut via lactea seu circulus lacteus a candore sic appellatus. iuxta illud ovidij

Estiva sublimis caelo manifesta sereno

Lactea nomen habens candore notabilis ipso

Est inquam circulus quidam candidus et maximus in sublimi apparens nocte serena intersecans zodiacum in duobus signis geminis videlicet, et sagittario. de qua duo potissimum opinioes existunt alijs praetermissis quas in assert et impugnat loco citato. una earum fuit illi licet magnus habere quod in antiqua translatio e id no reperitur dicat eam no fuisse Arrip assertis candorem illius circuli non fuisse octavae sphaerae sed e in superna regione aeris factum ex eo quod in parte illa octavae sphaerae sub qua summi circulus apparet pulcherrima ac maxima complures existunt stellas quarum virtute elevatur a terra usq ad 3am regionem aeris maxima exhalationum copio productis stellis directe supposita ubi exhalatio e incensa nris oculis candorem illum referre solent. Merito in fere oes hanc deserunt opinioem imprimis qz alia quoqz pars caeli octavae quam plurimis astris constat maximis ac pulcherrimis qua pari roe possunt a terra exhalationes trahere. imo v. saepe ita fit ut sub alijs quoqz astris exhalationes inflammentur ut patet in sideribus volantibus alijsqz impressivibus ignitis qua non minus sub alijs caeli partibus fieri solent quam sub lacteo circulo; sed sub alijs caeli partibus talis candor non apparet. no igr e vera ca illa circuli lactei bene de qz non ut credendum perpetuo inflammani ut exhalationes sub ea parte caeli. subrema et potissimum qz si candor ille revera eet in 3a regione aeris non aut in 8a sphaera non ab oibus in eadem parte caeli conciperetur quod e contra experientiam. Nam si quidpiam in 3a regione aeris supra nra capita apparet id ipsum qui orienti vicinioribus vicinioribus esse occidentem conspiciant. qui v. occidenti propinquioribus esse orientem id ipsum videbunt rad v. e quia linea recta ducta ab oculo existens in p. magis vicina orienti pot transiens per id quod in 3a regione aeris supra capita nra no pot pervenire ad punctum caeli quod e supra capita nra sed ad punctum caeli magis propinquum occidenti.

Simulqz

similitudo in ea recta ducta ab oculo existenti prope occidentem et pertran
siret per id quod e in ga regione supra caput nrum no se pervenire ad subu
sceli quod e supra caput nrum sed ad aliud quod orienti magis vicin
sit ut patet in hac figura. **Deest** Sic figura quadam.

figura istam vide
caput ipsum srom
lib. 4. Meteorolo
corum cap. 8.

Altera sententia est vera e candorem illius radii et revera in d
ra fieri ex eo quod mea se obtusa pterea magna candor ille con
sistit quadam pte densiore quam reliqua, minus tamen quam astro quod
quod est ex reflexione radiorum solis et astrorum, minus per corpus
quod nec sit tam raru quam aer, maxime pars caeli nec tam densa
quam astro, ea e candoris apparentis ut patet in vnda mari elevata
qua penetrata radijs luminis alba apparet

ubi existentium
simulq alior
candida appa
radium. hactenus

**De flatu et voragine, varijsq
coloribus apparentibus in aere
Et Astris cap. 12.**

De his dicitur in cap. 1. lib. primi sicut aut hoc modo. Solent exhalat
iones calida et sicca nocte serena illustrari lumine luna, aut aliorum astroru
qua si in medio densiores sint, rariore aut in partibus circumstantibus
interposita qz inter lumen astrorum, et nostrum aspectum referant sive
similitudinem. Nam in medio quod ppter densitatem minus illustrat
apparet altitudo quadam, sive profunditas qua si magna videatur de vo
rago si minor de flatu, causa cuius e qm cum p. extrema ex adiationum
subtiliores sint atqz eluivantur astrorum lumine apparent candidi
coloris, aut alterius ad candidum plurimus accedens. At v. cum media
pars densior e, illustratur apparet nigri coloris, candidus aut color

qm

magis plus luminis in se recipiens magis aspectum mouet propinquior appa-
ret, niger aut distantior quia minus luminis in se recipit quare uisus
sit aque propinquus. Hinc n. fit ut pictores cum aliquid cauum aut pro-
fundum, remotiusq. ambis ut puteum, aut antrum pingere uolunt, co-
lore nigro & ceruleo utantur, albo seu splendido circa nigrum ad Sibi
tu, cum aut promines quid ut manum, vel pedem, aut aliud aspectui
propinquius pingant albo eius affinis coloribus ea estigant, id est hinc q.
ambit nigro aut ceruleo impicentur.

Apparent etiam in aere bary colores, nam si exhalatio expassa in medio
aeris, nec sit adeo densa, ut illuminata appareat nigra, nec adeo rara ut candida
videatur solet uideri rubeo. Similis color apparere solet in ortu, aut occasu
solis, aut luna, tunc n. aer interpositus inter solem vel lunam et n. n.
aspectum, multas exhalationibus repletus, nec valde densus, nec plurimum
rarus, per quas radij solis vel luna transmissi efficiunt colorem illum appa-
rentem. Idem contingit si per fumum sol aut luna conspiciatur. Ita
luxe per vaporem transmissa modo n. sit plurimum densus, nec plurimum
tenuis solet colorem caeruleum apparentem efficere. Sic etiam lux trans-
missa per exhalationem nec valde raram, nec plurimum densam solet
efficere colorem rubeum apparentem. Hinc e. quod cum occasus rubet
sole occidente significat abundantiam, exhalationum calidarum & siccarum. In v. o. co-
lus occidente sole caeruleus significat humiditatem et pluuia e. quod
significat abundantiam vaporum quod illud Vergilij carmen testatur.

caeruleus pluuiam denunciat igneus flentis
Deniq. astro uisa per medium rubeum solet apparere rubeo ut sol, et luno
quem admodum res uisa per vitrum rubeum apparent rubri coloris, virides
aut si per virides conspiciantur cuius n. coloris e. medium per quod rem
aspicimus, eiusdem nobis ut res uisa.

De Halone cap. 13.

De Halone dixerit Ar cap 2. et 30. libri terti, appellatur aut etareo sine
corona, & parculus quidam lucidus qui hoc modo fieri solet cum vapor
uniformis, in orbis paribus aquam raritatem, aut densitatem habens
directe sub sole, luna, aut alio astro ex maioribus inuentus fuerit incidit
luminosus

luminosus radius, et vaporis occurrere fringitur. Prohibetur n. directe vltimus
 progredi q. vaporis in partem desitatem, atq. ita per oes ex hermitate nubis
 diffunditur, & obscuram resarchem apparet sub astro magnus circulus lumine
 colligebatur, in modum luada corona qui Halo appellatur. Et aut sub sole
 luna, sicut q. astris: sapientia circa lunam quam circa solem na sol feruido
 suo calore man calor dissipat vaporis, q. q. eam sub se consistere patitur.
 luna aut no tantam habet dispergendi om. nam, quantam sol. De ideo et
 sub ipsa Halo facilius apparere: si aut corona hac densetur e aqua pra
 nuat, pluuia n. ex vapore densatur, et in nubes conerere oritur. Aer v. sicut
 frigidatur, et ab aliqua parte intercidatur, cum ab alia cu quam abent illa dis
 frigidatio ee no possit ventum mouit dicitur. Bra nuntiare: qui ram quidem
 anhy sit et ab illa parte spirat sed non dum ad nos peruenit cum aut co
 rona illa equali dilabitur & in se ipsam euanescat. Serenitatis signum ee dr
 eaque tunc consumitur, a calido dissipante vaporem, et idcirco talis vapor
 p. Sumo: caridum non se densari nubem ea quo serenitas resultat et

De Iride Caput 4um

De Iride agit Ar. lib 3° cap 4° s. resaltat aut Iris ex resarche radioru
 solis in nube aliqua eregite posita. Irida: ee ut in nubem soluiatur parata,
 hinc solis imago in sumo: nube exprimitur, obscurae in et imperfecte, hinc per
 nimiam distantiam tum per vapores inter solem et nubem intercehys unde
 fit ut appareat in nube arcus, ille tribus coloribus resarchus i. ceterino
 viridi, et purpureo, qua colorum desarche inde prouenit, qua radius
 luminosus quo longius protrahitur, eo debilius fit, & minus habet claritatis,
 magis q. ad obscuritatem et in gredinem tendit, qua p. radius ille fortis qui
 prius ceterinum colorem referebat debilius factus conuertitur in viridem qui
 magis ad nigredinem accedit, ac rursus inde debilius factus tandem conuer
 titur in purpureu qui e obscurior viridi.

Differunt aut Iris et Halo quod Iris sit sub regione solis aut luna, at
 Halo directe sit sub aliquo astro. Prater ea Halo semper apparet cir
 culus integer, Iris aut nunqua nobis apparet integer circulus. Porro Iris
 si tempore ante meridiano fiat apparet in p. occidentali, si v. post meridia
 in p. orientali. Nonnumquam contingit duas Irides simul, et interdum
 tres, licet raro, cum simul apparent duae Irides eiusdem colore, sed
 sed situ diuersos ita ut altera habeat ceterinum, viridem, et purpureum,
 alia

863
Alta v^o contrario ordine purpureum viridem et ceterum: Et ita quae apparet
debilius & magis alterius potius quae autem tres apparet contingit 3° ab aëre
debilius & ut vix percipi valeat. Nam 3° cum appareat debet fieri ex reflexione
radiorum secunda quae iam sunt valde imbeciles habet in 3° colores eo situ
quo prima scilicet cetrinum viridem et purpureum.

De virgibus Cap^{um} 15.

Agitur de virgibus cap^{um} ultimo lib. 3° quae quidem ad latera solis appa-
rere solent diversis coloribus ornatae hoc modo est aligna ad latera solis
nubes deformis habens partes quasdam crassiores alias subtiliores et alia
quae facile in aquam verti possunt et alia cum difficultate. Haec igitur nubes
penetrata a radiis solaribus 3° diversitatem suarum partium apparet dixer-
it coloribus ornatae cum sit extensa perpendiculariter in medio
regione aëris versus terram superficiem solet in ipsa apparere imago
diversorum colorum.

De Parrelis sive sole geminato

Cap^{um} 16.

De parrelis dicitur in lib. 3° cap. ultimo solentque hoc modo fieri cum
nubes diaphana et aliqua ex parte terminata opaca & uniformis posita
fuerit non sub sole, nec ex opposito, sed ad eius latera iam iam parata ut
in pluviam vertatur imago solis per suorum radiorum reflexionem suam
similitudinem & imaginem imprimit ut in speculo, dicitur enim nubem debere
re esse aliqua ex parte terminata & opacam ut ab ea possit fieri reflexio
speculorum ad oculum nostrum ut fit in speculo. Debet quoque esse uniformis
ut veritatem perfectamque solis imaginem imprimat. Debet etiam esse iam
iam parata ut in pluviam vertatur, ut commodius in ea representetur
solis imago, sicut in aqua per lucida: non dum in debet esse verisimilium
quod non est terminata, ac praeinde non potest solis imaginem imprimere. In-
terdum solent duas summi nubes esse iuxta solem una ex hoc latere, altera
ex altero: quomodo vix esse tres soles unus verus, duaeque imaginis ipsius.

De pluvia Cap^{um} 17.

De pluvia de impressionibus aquae sive Summidei primo agemus de illis quae
sunt in media regione aëris: Postea vero de illis quae sunt in infimo, summo interio-
ri.

sunt, simulq; de fluxu ac refluxu maris eiusq; salcedine. de Luna igr
 dicitur in lib. 1.º cap. 9. unius ma remota e vapor Sumidus et calidus elevatus
 ex locis aquosis, sine Sumidijs usq; ad mediam regionem aeris. ma vº proxi
 ma e nubes qua ex illis vaporibus densata fit: ca efficiens remota e potissi
 mum solis fermentum quo movetur per circulum Zodiacum ut ait in Sectio
 Sed ea et remota sunt reliqua astra, calore namq; suis et aërorum aëroru
 elevantur ex locis vapores calidi et Sumidi. ca deniq; efficiens proxima
 e id ago dicit vapores densantur ut media regio aeris per suam frigiditatem.
 Itaq; hoc ordine solet fieri pluuio, calore solis et aërorum aëroru vaporu
 calidi et Sumidi aëris agens sine Sumidijs elevantur usq; ad mediam regionem
 aeris ubi q; densati sunt ob eius regionis frigiditate tum etiam a propria forme
 substantiali aqua se reducunt ad gristina seu nalem frigiditatem vertuntur
 in nubes, ac demde in pluviam, nisi forte tanta sit frigiditas mediae regionis
 aeris ut prius congelentur quam in pluviam vertantur, hinc n. gravatur nix
 ut infra docebitur. Ex quibus colligitur nubem non esse aliud quam vaporem de
 fatum qui proxima in aquam sine pluviam converti potest, aut in nix. Plu
 viam vº ee nubem densatam et in aquam dissolutam qua cum gravi eo maiori
 cum impetu descendit quo maior e frigiditas aqua nubes densatur unde in
 telligitur in estate maiori cum impetu pluat, et guttae maiores descendat ca
 enim est qm nubes magis hinc densantur eo quod magis in frigidantur propter
 vehementiorem antiparitalim. Interdum aut potissimu post seccitatem con
 tingit ut cum pluuio simul aëria quaedam ~~frigiditas~~ descendant ut rana:
 qm q; sit ut pluuia descendat sanguinea et lactea: Aliq; etiam carnea ut
 testatur varij auctores, ut Albertus magnus 2º Meteorologicoru tractatu 1º cap
 12. Item Napsus 1º meteorol. cap. 9. et Plinius 2º lib. natij Hist. cap. 58. ca
 horum effectuum e varia comactio exhalationu terrastrum cum vapore
 Sumido. ut n. in cysteris, et latudibus, alijsq; locis ubi aqua detinentur
 ex varia mixtione partium terrastrum cum humore aqua gignuntur vermi
 culi, et alia aëria, sic etiam in aere, ex varia mixtione exhalationu ascen
 dentium cum vaporibus Sumidijs gignuntur aëria, varij etiam colores, et
 Saporei qui in pluuio interdum reperiuntur.

De caligine siue nebula Cap. 18.

In eodem cap. 7. libri 9. agit in de nebula siue caligine; qua, ut ait, non e
 aliud

aliud aliquid quam excrementum, siue superfluitas nubis, quae in aquam verti
 non potest: quae res ut ait Aristoteles est serenitatis praenuntia. ceterum dubium
 quod nam sint ea partes nubis quae in aquam verti non possunt, tenuiores an
 crassiores. Nihil enim existimat esse partes crassiores, quod ex eo sibi persuadet
 quod partes illae post pluiam descendant ad terram, aeremque terra conti-
 guunt occupant quod non fieret nisi crassiores, tenuiores vero descenderent
 pro sua leuitate. Albertus Mag. lib. 2. Meteor. cap. 1. tract. 4. putat esse
 subtiliores, idque confirmat: quia partes crassiores nubium propriis accedunt ad
 densitatem aquae quam tenues ac proinde facilius resoluantur in aquam.
 Denique quod nebulae facilius dissoluantur a solis calore quam nubes descendunt
 nullo minus propter nubis tenuiores quae post defensum pluuia densantur, frigiditate
 noctis redduntur grauioribus quae sententia verisimilior est.
 Illud vero aduertendum est praeter nebulam iam dictam cuius tantum mentem Aristoteles
 fecit dari aliam, seu potius medium alium quo generetur, aliquid in vapores eleuatur
 immediate a terra, nec potest propter suam crassitudinem in sublimia trahi, sed mo-
 uentur prope terram. Sicut vapores si nihil aliud ad maximum sit oriente
 sole, aliquantulum eius calore eleuantur ac dissoluantur, quae nebulae
 praenuntiat serenitatem, quod si simul cum productis vaporibus eleuantur
 alij superiores qui usque ad mediam aeris regionem peruenire possunt, postea
 superue niente sole eleuantur inferiores usque ad mediam regionem aeris, &
 cum illis prioribus conuulsi ac densati vertuntur in nubes, quae nebulae ad
 serenitatis sed pluuia praenuntia dicitur esse.

De nibe cap. 19

De nibe agit Aristoteles cap. 19. eiusque causas males et efficietes et effectus sunt
 atque pluuia nisi quod maior frigiditas regnaret in media regione aeris
 in media regione aeris ad nibe produendam quam ad pluiam: generatur
 enim nix quia nubes ob frigiditatem nimiam mediae regionis prius congelatur
 quam dissoluantur in aquam, unde fit ut nix non sit aliud quam nubes
 congelata, et idcirco densior atque grauior quam nubes congelata, habet
 autem frigus, et candorem maximum quia cum nubes ex qua generatur sit
 rara atque diaphana est susceptiva claritatis siue lucis. Diaphanum
 enim ut Aristoteles 2. de aere est susceptum lucis, quare cum per congelationem
 colorem suscipiat, eum habebit qui maxima parte est lucis qualis
 est candor, et etiam frigiditas nix causa candoris, frigiditas enim non nubis
 pluuia dicitur esse maxime candoris, quod plane confirmat eos Somnii candi-
 diores esse.

qui propius mare sunt septentrioni. & etiam nix molis in quo desinguitur
 a grandine et apruino. qz frigiditas aqua nubes densatur non expellit
 ab ea solum calorem. sed aliquid caloris relinquitur quo nix redditur
 melior granime, et pruina, ut etiam aqua fluens qz habet
 quam nix e melior nixe, quod aut nix aliquid habeat caloris, et minus
 gioritari quam grando et pruina ex eo patet quod postquam cecidit nix
 si maximu frigus superueniat quod valeat aquam congelare, ut inter
 dum contingit intenditur frigiditas nix, incipitqz rigere sicut grando
 et pruina. gniatur porro nix tpoie Syemay potis simu, atqz initio veris
 eo quod ijs tpoibus solet ee in media regioe aeris ea frigiditas quae
 requiritur ad nix gniatioem, descendit aut frequentius super montes
 meisqz magis conseruatur quam in valibus aut locis planis ppter ea quod
 aer supra montes existens frigidior e quippe cum magis distet a radijs
 solaribus qui a terra reflectuntur. sunt n montes nonnulli in quibus
 perpetuo reperitur ob nimiam eorum frigiditatem ut Alpes, caucasus, Grae
 atqz ex nixe in passis per longum tpoie spatium congelata solent gniari
 lapides quidam ut cristalus, berillus, et alia sumoi ut affirmat Albert.
 Mag. benigna nix segetibus utilisima ee solet tpoie Syemay cum n tegit
 agros quibus comissa sunt cogit calorem manere in visceribus terra atqz
 ipsum per antiparistasim intendit, quod in causa e ut segetes Syberno
 tpoie adriores agant radices atqz adeo ut fructus vberiores euadant.

De grandine Cap 20.

De grandine disputat Ar Lib i° cap 12, ubi inquit grandine ee pluuia
 qm in aere coarctam sive congelatam aere quam peru eriant. fit n. grado
 postquam conuertitur in pluuiam qua descendens antequam ad terra
 accedat congelatur, nisi n ut eo loco aut Ar breuiori tpoie fieret congelatio
 quam pluuia descensus ad terra usqz nunquam grando efficietur. ut aut
 pateant ca grandinis aduertendum e interdum gniari grandinem quo tpoie
 fit magnus asus, interdum tpoie frigidissimo. haec grando fiat priori tpoie
 cuius ma remota e nubes crassior, et calidior caeteris nubibus. proxima
 u° ma e pluuia ex tali nube genita: efficiens aut remotum ~~causam~~ tum
 uehemens calor eleuans vapores, tum frigus media regionis eos in nubem
 condensans. Proximu u° e maximus calor infima regionis qui pluuia
 descendente adeo uehementer per antiparistasim inferigidat ut totum
 eius

erius calorem exhibeat qua roe grando frigidior est et durior caeteris
in pressiombus humidis qua in aere gignuntur: si vero grando eo spode
fit, quo maximus frigoris in infima regione tunc enim remota est
nubes non tam crassa et lucida ut antea eo quod non eleuatur
a calore tam vehementi proximum quoque efficiens non est calor aeris
per antiparitasim in pluviam congelatus, sed potius nimia frigiditas
aeris qui tunc valde frigidus est, a quo congelatur aqua supra terra
existens: Hoc ipso tempore autem Aer Summi congelationem celeritatem reddi
eo quod aqua illa seu pluvia ex qua grando fit aliquid habeat
caloris, Ad congelationis in celeritatem aliquid confert si aqua ge
lando prius calefiat quippeque postea frigeat, quam si eam multi
cum aquam celeriter frige facere cupiunt eam sibi ante exponunt: na
cum calore aqua rarior reddatur frigiditatis actioem celerius excipit
quod vero aqua calida rarior sit quam frigida ex eo patet quod aqua
in vase vitreo radijs solaribus illius vrata eo clarior apparet quo co
ludior est et eo minus clara quo frigidior, quoniam non adeo penetratur radijs
solaribus ob densitatem.

Constat autem grando ut ait Aer non longe a terra: quod confirmat
ex eo, quod nunquam in artissimis montibus visa fuerit, quod etiam potest
confirmari quoniam grando descendens aliquando fert secum paleas, strus, &
alia Summi: quod ideo fit quoniam haec a terra eleuata, volabant: gran
dimque dum congelabatur adhaerunt, quia quidem non longe a terra a
vertice eleuari solent, non in ut negandum frequenter generari in infimo
se mediae regionis aeris est in suprema infima: Nam cum locus nubium
sit media pars mediae regionis aeris interdum fit ut pluvia inde descen
dens cum primum pervenerit ad supremam partem infimae regionis aut ad
infimam partem mediae vertatur in grandinem quod suaderi potest ex eo
quod Aer hoc loco ait: Nam cum grandines magna sunt nec figuram ro
tundam habent non procul a terra fiunt, qua namque ex loco remotiori
feruntur ea quia longo intervallo feruntur undique immixta et figura
rotundam habent, et minoris sunt magnitudinis. generatur vero grando
non solum hyeme, sed etiam vere, aestate, autumno, eo quod si omnibus
temporibus aut est sufficiens calor ut per antiparitasim, aut sufficiens
frigus ut absque antiparitasim generetur aestate tamen et autumno solent ge
nerari maiores grandines quoniam ipsi temporibus ut supra diximus crassius res
pluvia descendunt.

De rore.

244

De Nore, pruina, Melle Manâ,
& Glacie. Cap. 21.um

De rose, et pruina differunt. Ar. Lib. 1.º cap. 10. Sarum impressio nuda
est vapor tenuis et subtilis, remotum efficiens est imbecillus calor solis, et cæte
rorum astrorum, eleuans dictum vaporem, proximum efficiens est frigiditas
noctis quæ si non magna fuerit condensans dictum vaporem vertit in aqua
et efficitur ros, si uero uehementior fuerit illum congelat, ante quæ uertatur
in aquam, ita fit pruina. Hocet aut. Ar. loco citato rorem et pruina generari
in infima regione aeris quia calor eleuat vaporem imbecillus, ac
proinde non potest uaporem alius eleuare si non uehementior est calor consumit dictum
vaporem tenuem. Unde fit ut spore æstiuo non generetur ros quia etiam de causa
pruina non reperitur in montibus altioribus, vapor enim ex quo fieri debet non adeo
eleuatur ut ad ipsorum cacumina perueniat.

fit aut. ros et pruina potissimum celo sereno et tranquillo licet ros celo tem
perato, pruina uero frigidiori. Nam si celum turbatum sit aut pluuys infes
tatum uel non eleuabuntur tenues uapores, uel si eleuentur ascendent simul
cum crassioribus usque ad mediam aeris regionem ibique in nubes uertentur. si etiam
celum uentis agitatum sit uapores dissoluentur, ac proinde non poterunt in rorem
aut in pruina conuerti, ~~quæ~~ in aquam quando quidem et aqua si uehementer
commoueatur difficile concreuit unde fit ut flumina quæ fluunt non nisi
uehementissimo frigore congelentur.

Item uero ros sporiis potissimum generatur ut in uere et autumno.
Cum enim magnis æstibus uiget maxima uaporum quæ tenuis, dissoluitur et
consumitur. Pruina uero potissimum fit spore hiemis quippe quia uehementi
frigore eget ut uapor qui in rorem conuertendus erat concreuit, atque
ex modo pruina generatur.

Si autem accidat ut simul cum uapore subtili ex quo generatur ros eleu
tur per terras et subtiles, cum illis commisceantur tunc ex varia comix
tione partium terrarum cum humido subtili generatur Melle Manâ, si in
humido aqueum non plurimum dissoluitur per quæ terras et permixta
relinquatur cum humido humido generatur mel, quod apes colligere solet
ex herbis et floribus atque in uos alueos deferre. si uero humido aqueum
dissoluitur male autem partes terras et cum parua humiditate
diuisa